

Januari 2009

MÅNADSMÖTE

torsdagen den 29 januari 2009 kl.18.00

Pekka Nikrus talar över ämnet "när det digitala blir analogt".

Månadens bild: "På väg"

Två deltagningar. En för påsiktssbilder i färg och en för svartvitt. Endast en bild per deltagare och deltagning.

Domare: **Pekka Nikrus**

Månadsmötet hålls i Kameraseuras lokal på Barnhemsgränd 1.

Tävlingsbidragen lämnas in vid mötets början
eller på förhand till tävlingssekreteraren, eller
minst två dagar före mötet till Foto-Hasse Ab, Lilla Robertsgatan 4.

CIRKLARNA I JANUARI

Bildcirkeln: Jenny Blomqvist visar en serie bilder på temat "gul", som hon gjort som slutarbetsprojekt i skolan, och vill ha feedback på bilderna. För övrigt borde vårens program slås fast på mötet.

Digicirkeln: Pehr Snellman lär ut konsten att jobba med högdynamiska omfång, HDR, dvs hur man slår ihop flera bilder med olika exponeringar till en bild, där både hög- och lågdagrar är rätt exponerade.

FÖRBUNDETS ÅRSUTSTÄLLNING

Deadline för inlämning av bilderna till årsutställningen i Lemo (i närheten av Villmanstrand) är den 16 mars. Peter Stenius har igen påtagit ansvaret att samla in bilderna och sända iväg dem. Klubben står för postningskostnaderna.

VÄLKOMNA!

Säger vi denna gång till Gunnar Lundqvist, Nikodemus Hagelstam och Håkan Mitts, som ansökt om medlemskap i klubben.

VI TACKAR denna gång **Fimeko**, som sponsrar utskicket av detta cirkulär. Därför kommer det att dimpa ner i den fysiska postlådan hos varje klubbmedlem, också hos dem som sagt sig nöjda med webbversionen.

VÄLBESÖKT GLÖGGFEST I NOVEMBER

Man kan säga att november månads tävlingstema "Myller" också kunde appliceras på själva månadsmötet. Cirka 30 medlemmar mötte upp till mötet och trots manfallet inför den påföljande samvaron i glöggens och pepparkakornas tecken verkar månadsmöte kombinerat med glöggfest vara en lycklig kombination.

Årets fotograf, vår ordförande Mikael Albrecht, bereddes på detta möte tillfälle att berätta om sin relation till fotografen, och Gunnar "Ludde" Lundqvist som inbjudits som domare för månadstävlingen visade sig vara en tidigare AFK:are - som i och med mötet fick nystart och nu ansöker om medlemskap igen!

Micke Albrecht fick ingalunda fotografen med modersmjölken, utan har fotograferat bara de senaste femton åren, och är som fotograf fortfarande en sökare när det gäller vad han "vill bli". Han har smak för saker som "ser bra ut" med något enkelt, vackert i sig. Förkärleken för enkla linjer och klara färger kan rent av bli en förbannelse ibland, när det gäller att välja ut tävlingsbilder, menar han. En bild med mera innehåll och budskap blir lätt satt åt sidan i valet mellan den och en mera visuellt tilltalande bild. Naturbilder var det som gällde i början, för att naturen står stilla och inte springer undan. Speciellt när man ännu är ny och blyg fotograf har detta en viss betydelse. Senare blev det bilder av artister från olika konserter: Leningrad Cowboys, Faces i Billnäs, Rowlit i Pargas... Man kanske kan ana att scenartisterna inte heller kan springa undan?

Det som Micke just nu är mest intresserad av är gatufotografering. Han blev trött på de vackra men innehållslösa naturbilderna och hade hunnit skaffa sig mera "pokka" att fota också människor. Han söker numera bilder där saker och folk har en relation till varandra.

Ludde Lundqvists fotograferande började redan under skoltiden, och sommaren 1966 var han med Henrik Tikkanen i Italien för att leta reda på etruskerna. Han fotade cirka 400 bilder den sommaren, men Tikkanen ritade så många bilder att när det blev en bok av resan så rymdes Luddes bilder inte med.

Skolan och Ludde passade inte riktigt ihop, så det blev reklambyrå istället - först som produktfotograf och senare som modelfotograf. Kaj G Lindholm hade en studio och nya ideer från kontinenten. Soulmusik med enorm volym spelades medan modellerna dansade och rörde på sig för att kläderna skulle falla vackert. Dethär skötte Lindholm själv med sin Hasselblad, assistenter som Ludde tog hand om stapelvaran och fotade de övriga kläderna när musiken tog slut och "artisterna" gått hem.

Jussi Pohjakallio, känd för porträtt av makthavare i Finland, var den följande som Ludde kom att jobba med. Också här var det studioinnehavaren som fotograferade de viktiga porträtten och assistenterna tog reklambilderna. Det som för Ludde blev behållningen var att varenda bild som lämnade studion undersöktes med densitometer. Här lärde sig en assistent mycket om nyanser och de finaste skiftningarna i ett foto.

I april 1969 blev Ludde medlem i AFK, på hösten började han i Ateneum och insåg genast att det inte blev någon tid över för AFK. Men nu hoppas vi att fiskeribiologen, som det trots ateneumparentesen blev av honom, skall ha tid för AFK igen. Fortfarande fotograferar Ludde mycket. Framtidsutmaningen är att som de gamla fotograferna ta en enda bild per motiv.

CS

Samvaron vid glöggmuggarna blev fri och gemytlig när väl det ordinarie månadsmötesprogrammet var avklarat.

Foto: CS

Tua Rahikainens vinnande svartvita bild "Trapporna i Kampen"

Månadstävlingens resultat

Svartvita

- I **Tua Rahikainen:** Trapporna i Kampen
"Överlägsen etta - här har vi faktiskt myller! Här vimlar av människor. Vi har trots det en väldigt strikt komposition som skapas av hållrummet i byggnaden."
- II **Gunnar Bärlund:** Cyklarna i Amsterdam
"Den här bilden innehåller ett element som jag är förtjust i: det här att man har en mängd som blir så stor att den förlorar betydelsen som mängd och övergår till struktur. Den är väldigt spännande. Personerna ger ett halvt förvirrat intryck i myllret."
- III **Mikael Albrecht:** Master
"Klart fall av myller! Tekniskt hög kvalitet. Jag tycker om det visuella greppet på den här bilden. Lite saknar jag personer på bilden, jag skulle ha tyckt om att se en eller två människor."

Hedersomnämmande:

Robin Hackman: Herr Müller aus Berlin
"Fotografen har på ett kreativt sätt tolkat rubriken myller. Jag är väldigt förtjust i den här bilden. Det är en intressant psykologisk balans

mellan den lugna stabila bilden och mannens starka koncentration."

Färgbilder

- I **Fredrik Hackman:** Echinus esculentis
"Sjöborrarna myllrar faktiskt, de rör sig långsamt. En fördel när man skall ta en bild av dem. När de blir tillräckligt många uppstår ett myller. Jag tycker mycket om bilden."
- II **Gunnar Bärlund:** Fiskarna i Mekong
"Här i det som ser ut som en karpdamm finns element som understryker känslan av rörelse: oskärpa och trängsel. Färgskalan är också lagom återhållen för att lyfta fram känslan av myller"
- III **Peter Stenius:** Torgmyller
"Här finns människor i mängd och massa i rörelse. Exponeringen har säkert varit besvärlig, en mänskomassa är mörk och reflekterar väldigt lite, medan kvällshimlen är ljus. Bilden kunde ha printats på ett blankare papper. Det skulle ha lyft fram mänskorna bättre"

Publikens favorit

Gunnar Bärlund: Cyklarna i Amsterdam

Några stämningsbilder från månadsmötet i november: Tua Rahikainen tar emot och tittar djupt i vandringspokalen Qvinnan. Nikke Lindgren lyfter stolt höstutflyktspokalen, som under ett år skall förgylla en hylla hemma hos honom. Ludde Lundqvist utser Tuas vinnande myllerbild, Micke Albrecht berättar om sitt liv som fotograf och på översta bilden väntas det på att programmet skall börja.

Bilder: Peter Stenius och CS.

KONSTEN ATT SE DET SJÄLVKLARA

"Jag lärde mig måla som Raffaello på 4 år. Men det tog en hel livstid att lära mig måla som ett barn." Pablo Picasso.

Människan är en sökare som letar efter svar och djupare mening i allt som hon möter. Det är kanske just den egenskapen som har utvecklat vår hjärna och gjort människan till den dominanta arten på jorden. Men samtidigt är det nyttigt att stanna upp ett ögonblick och fundera på vilka självklarheter vi blundar för.

Kan vi fotografer kanske lära oss någonting av Picassos visa ord? Hur många bra bilder går vi inte förbi, när vi riktar våra tankar mot någonting helt annat och kanske onödigt komplext? Kan vi se skönheten i det enkla och självklara?

Dessa tankar har givetvis inspirerats av vårt nya utställningsprojekt, Mitt Helsingfors. Temat kan kanske te sig enkelt och självklart. De flesta av oss bor ju i Helsingforstrakten och en massa tänkbara objekt finns på bekvämt avstånd. Men det är bedrägligt. Just närheten och vardagligheten är det här temats största utmaning. (Se Cirkuläret november 2008 för mera information om projektet.)

Själv hör jag till den grupp människor, som mycket snabbt vänjer sig vid saker i sin omgivning. Om jag lägger någonting på köksbordet och låter det ligga där några dagar, så smälter det in i bakgrunden och blir osynligt. Sen kan jag gräva igenom alla mina lådor på jakt efter det "borttappade" föremålet innan jag märker att det ligger fullt synligt på bordet. Och när jag ska fota i min närmaste omgivning känns det ibland på samma sätt. Jag får anstränga mig ordentligt för att kunna stanna upp och se genom den kuliss som bränts in på min näthinna. Och det är just därför som jag ser det skenbart enkla temat Mitt Helsingfors som en riktig utmaning.

Jag behöver inte gå längre än till mitt bildarkiv för att få belägg för detta. Några sökningar bekräftar hur blind jag är för min näromgivning. Delhi, Aten, Prag, Barcelona, Istanbul. Det är lätt att hitta städer där jag tagit fler duggliga bilder än i Helsingfors. Och detta trots att jag givetvis tillbringat åtskilligt mycket mera tid i hemstaden än i någon av dessa. Men jag tror inte en sekund på att skillnaden beror på

att de utländska städerna skulle vara mera exotiska och fotografiskt intressanta. Många turister betalar stora summor för att ta sig till Helsingfors, och ser vår stad med helt andra ögon än vi som bor här. Med samma ögon som jag har med mig utomlands där allt är nytt och spännande.

Tänk så mycket det händer runt oss en helt vanlig dag, t.ex. när vi är på väg till jobbet eller affären. Människor, trafik, kommers, möten, avsked, öppna känslor, interaktion mellan olika objekt, arkitektur, kultur, mm. mm. Listan över vad en fotograf kan ta fasta på kan göras hur lång som helst. Men hur mycket av allt detta ser vi egentligen? Så mycket av det som gör vår stad till Mitt Helsingfors är ju det självklara och vardagliga som lätt smälter in i bakgrunden. Hur många fler bra bilder skulle vi få om vi själva kunde stanna upp och verkligen se vad som sker omkring oss? Om vi kunde öppna våra turistögon?

Men när vi lyckas har vi en utomordentlig chans att hjälpa andra att se det vardagliga. Fotografens mäktigaste vapen är förmågan att stanna tiden. Vi kan fånga och visa upp sådant som bara existerar bråkdelen av en sekund. Eller sådant som dränks av andra kraftiga intryck och behöver lyftas ur sitt sammanhang för att kunna uppfattas. När vi lyckas med det så kan vem som helst se skönheten i det självklara. Och det är då fotografin tar språnget från teknisk metod till konst.

Många läsare nickar kanske igenkännande, och andra förundrar sig över hur någon klant skulle kan undgå att se saker som ligger fullt synliga på ett bord. Jag hoppas innerligt att den senare gruppen är den större, och jag följaktligen i minoritet. Men jag får i varje fall kämpa vidare med att bryta ner den mur av självklarheter som döljer min omgivning. Min version av Picassos visa ord kunde alltså låta så här: Det tog fyra år att lära mig ta bilder med hyfsad exponering. Men jag kommer att få öva i hela mitt liv innan jag kan fota min egen stad som en turist.

Micke

TANKAR KRING FOTOFINLANDIA

Fotofinlandia 2008 vanns av **Hannes Heikura**, en av våra bästa pressfotografer någonsin, flera gånger vinnare av Fuji Press Award och Årets pressfoto. På fotokritikern Anu Uimonens fråga om han deltagit tidigare svarar han kryptiskt: "Jag har inte deltagit tidigare, och jag deltog inte nu heller!" Vad menar han? Förklaringen ligger i Finnfotos ändrade regler för tävlingen Fotofinlandia. Tidigare kunde vem som helst delta, bildformatet var fritt, och bedömningen av tusentals bilder i kraftigt varierande format var en mara för juryn. De nya reglerna krävde enhetligt bildformat, och deltagande kollektioner valdes genom uttagning av Finnfotos medlemsförbund. Heikura hade vunnit Pressfotografernas årstävlan, och hans förbund skickade bilderna till Fotofinlandia, inte han själv. AFK:are kan delta via framgång i Suomen kameraseurojen liittos årstävlan, men fotokonstnärernas förening hör inte till Finnfoto, och är därför utesluten.

De nya reglerna reducerar kraftigt bildantalet, och både med tanke på juryns arbete och påföljande utställning är det klart att bildformatet ska vara enhetligt. Samtidigt har jag nog en känsla av att Finnfoto med regeländringen gett en knäpp på näsan åt fotokonstnärerna för deras soloåkande. Det var nu pressfotografernas år - Heikura på första plats och frilansfotografen **Henrik Malmström** på tredje. Tidigare år har fotokonstnärerna dominerat.

Mina tankar går till en av dessa fotokonstnärer, **Elina Brotherus**, som gjorde stora ögon när jag sade att AFK bara tävlar med enskilda bilder. Fotokonstnärer tänker inte i enskilda bilder utan i projekt och idéer. De är väldigt beroende av understöd, utställningar, recensioner, och pressas till en onaturligt hög prestationstakt. Därför saknas också i många fall den fulländade enskilda bild som krävs och presteras av de bästa fotografierna inom mode, reportage, reklam m.m.

Meningen med fotokonstnärens credo att inte eftersträva enskilda bilder av högsta kvalitet, utan många bilder där idén får stöd av antalet, måste ju vara att helheten ska vara mer värd än summan av delarna. Men fotokonstnären vill också sälja sina verk, och ingen vill köpa helheten, endast någon enskild bild. Då betalar man för fotografens namn, inte för bildens kvalitet!

Efter att sålunda ha tänkt kring Fotofinlandia måste jag tillstå att jag inte sett utställningen! Min vän C. G. Hagström, pensionerad fotograf också han, brukar hjälpa mig med utställningsbesöken, men dagen innan vi skulle till Sanomahuset hade jag fått flunsa, och C. G. en infarkt. Tillsammans hade vi tidigare sett Heikuras mäktiga utställning på Fotomuséet (jag såg den rentav två gånger), och mitt intryck var att han med det materialet

kunde ha ställt upp halva dussinet kollektioner av samma klass som den han vann Fotofinlandia med.

Få se hur det går i framtiden. Ansluter sig fotokonstnärerna, för att kunna delta i Fotofinlandia, snällt till Finnfoto eller till AFK och andra fotoklubbar som är medlemmar via Suomen kameraseurojen liitto? Borde vi locka Elina Brotherus? AFK har i alla tider tagit emot också yrkesfotografer som medlemmar, men vi har brist på fotokonstnärer! Eller är alla "bara" fotografer?

PROLLE

MÄRKVÄRDIGHETER

Med intresse läste jag i Hbl-bilagan 9.12. "Sju tips för fotografen": "Redan bondförnuftet säger att man får mera ljus med systemkamerans objektiv, stort som en kaffekopp, än med ett objektiv av samma storlek som ett litet mynt."

Bemböleborna bar med en säck in ljus i sitt mörka kyffe, men alla de små fotonerna slapp ut på något sätt. Fortfarande är de vise mystifierade av ljusets märkvärdiga uppförande - partiklar eller vågrörelse, eller turvis vardera?

För oss fotografer är ljusets brytning vid passagen från luft till glas och tvärtom det viktiga. En positiv lins samlar ljuset, och det som intresserar fotografen är förstås inte om den är stor som en kaffekopp eller liten som ett mynt, utan hur mycket ljus per ytenhet som samlas i bildplanet, där det fångas upp av filmen eller sensorn. Zoomobjektiven för små kompaktkameror har faktiskt i genomsnitt ett bländarsteg större ljusstyrka än systemkamerornas mycket större zoomar.

Ljuset avlänkas inte bara genom brytning, utan också genom böjning, diffraktion. Den del av ljuset som tangerar bländaröppningen böjs och försämrar bildkvaliteten. Ju mindre sensor och kortare brännvidd, desto mindre blir också bländaröppningen, och ljusets böjning ger problem. Vid starkt dagsljus är man tvungen att blända ner så långt det går, och det försämrar bilden.

Lösningen på problemet är oerhört enkel, och du får, kära läsare, fundera en minut på den innan du läser vidare och får veta att fotoindustrin först år 2008 aviserade det stora, geniala genombrottet - när belysningen överskrider en viss nivå kopplas ett gråfilter till, i stället för en minskning av bländaröppningen!

En lika oförklarligt senkommen förbättring gäller sensorernas ljuskänslighet. Den försämrar av att ledningsbanor och transistorer ligger ovanpå det ljuskänsliga pixelskiktet. Äntligen har någon kommit på idén att vända på steken! Omni-vision och Sony arbetar nu på en ny CMOS-sensor enligt det nya konceptet, vilket sägs medföra också andra fördelar, och den väntas nå marknaden i år. Min tanke går till det mänskliga ögat,

lika stolligt konstruerat som hittills kamerasensornerna - nerverna som förmedlar ljusimpulserna till hjärnan ligger ovanpå lagret av ljuskänsliga koner och tappar, och samlas till ett knippe vid den "blinda fläcken", där de går vidare till hjärnan. Bläckfiskens öga inkorporerar redan den förbättring som väntar digikameran, men för människan och de andra däggdjuren finns nog inget hopp om ett bättre öga. Förändringen borde ha skett på ett mycket tidigt stadium i ögats utveckling.

Man skulle tycka att nära hundra kameramodeller (format 24 x 36 mm och mindre), alla yngre än två år, skulle räcka att välja mellan! Men nej, det behövs också en helt ny typ, nämligen systemkameran utan spegel! Panasonic Lumix G1 har en elektronisk sökare med mycket stor upplösning, och frånvaron av spegel gör att kamerahuset blir 2 cm plattare och objektiven

mindre och lättare. Genom att spegel och mekanisk slutare saknas ska kameran hålla längre än vanliga systemkameror. Systemet kallas Micro-Four Thirds, sensorn är densamma som använts i de hittills minsta Four Thirds systemkamerorna.

Leica, vars digikameror haft det sämsta pris/kvalitetförhållandet, har skärpt sig och hittat en nisch som ingen annan vågat sig på. Leica S2 ser ut som andra DSLR-kameror, om än något större, men det elegant formgivna, vattentäta magnesiumskalet rymmer en 30 x 45 mm stor, 37,5 miljoner pixels CCD-sensor! Leica S2 ska fylla luckan mellan 24 x 36 mm systemkamerorna och de klumpiga rullfilmskamerorna med digitalkassett. Kundkretsen omfattar de fotografer som inte behöver fråga vad det kostar!

PROLLE

UTSTÄLLNINGAR PÅ STAN

Observanta läsare av cirkuläret har under det senaste året kunnat notera rapporter om en växande krets utländska fotointresserade med Kameraseura och AFK som faddrar. Man kallade sig till en början International Evening, men namnet **International Group** har numera allt mer tagit över. Efter bara ett års verksamhet har gruppen känt sig redo att framträda med utställningen **Finland Through Foreign Eyes** på Kameraseuras galleri.

De knappt trettio bilderna, med viss dominans av svartvita, är förstås en rätt blandad kollektion. Några av de fjorton utställarna har intresserat sig för vårt nordiska ljus och inte överraskande funnit det rätt melankoliskt. Någon annan skildrar den finländska ensamheten i form av kafégäster i sällskap med sig själva. Annars är de utländska vännernas mänskorskildring snarare inriktad på det originellt individuella än på något typiskt finländskt. Det är väl så vi själva också oftast söker våra personmotiv.

Några fotografer har sett vårt land i den godmodiga eller ironiska humorns ljus. Hit hör kroatens Kresimir Kopic med sina förståndigt päls- och yllemössklädda vinterbadare eller den krossade brännvinsflaskan vid järnvägsspåret. Också spanjoren Juan de Miguel (AFK) bidrar med en vitsig bild kring sina språksvårigheter.

Dansk-finsk-kandensiska Svend Videbæk antyder med två finstämda interiörer från ett ödehus att det finns ett annat Finland än den bestyrssamma metropolens. Så småningom kanske vännerna i International Group allt mer kastar sina blickar också utanför ringvägarna. Där borde finnas material att hämta för kommande utställningar.

En utställningskatalog har tryckts, men i så begränsad upplaga att den tydligen inte räckt till

mycket mer än souvenirer åt deltagarna. Inte ens ett blädderexemplar var framlagt vid Cirkulärets besök. Det är synd, för man hade gärna läst lite närmare om fotograferna, exempelvis om deras fördelning på kontinenter och länder. Utställningen pågår till den 30 januari och Kameraseuras galleri är öppet må-fr kl. 11-17. Dessutom hänger bilderna förstås också omkring oss på AFK:s månadmöte i januari.

Barbro Elfström är en AFK:are som man inte möter så ofta personligen i klubbens verksamhet, men dess bättre i hennes bilder vid månadstävlingar, på klubbens Fotoforum, i grupputställningen Blandade bilder härom året och nu i den lilla separatutställningen **Fyra årstider** på Wayne's Coffee, Alexandersgatan 11.

Ytligt sett kan de åtta bilderna ordnas in under årstidsrubriken. Vi urskiljer frostblommor, vårflood, tidig grönska, blomning, höstlöv, och kanske en höstlig solnedgång. Men betraktarens uppmärksamhet fångas främst av den färgvärld som de fotografiskt fångade motiven klätts i genom digital behandling. I de kraftigast färgmanipulerade bilderna förs vi in i en associationsrik värld bortom årstid och plats där bildskaparens subjektiva syn råder. Och liksom i Barbro's bidrag till Blandade bilder kan man också här se en dragning till det hallucinatoriska och psykedeliska, ibland med en anstrykning av kyla och artificialitet.

Den lilla utställningen ställer några stora frågor. Var går gränsen mellan fotografi och digitalt bildskapande? Den finns, fastän den inte kan vara skarp. Vardera genren har sitt berättigande, men med olika estetik. Vad är personligt uttryck och vad teknikens spår? Digitala bilder tycks ha en

tendens att rymma från sina i upphovsmän ut i de obegränsade möjligheternas datarymd. Kvar står dock att Barbros speciella talang förefaller vara just digitalt bildskapande. Så är också den mest fotorealistiska bilden på utställningen, Vårgrönska, relativt tam.

Ett irriterande detalj är de skriftliga kommentarer som bildförteckningen har försetts med. Dels är de lite naivt snusförnuftiga, dels i somliga fall direkt begränsande för betraktaren. Det sistnämnda gäller bland annat texten till utställningens kanske bästa bild, Den brusande forsen, som sägs ge "hopp om nytt liv". Detta om en associationsfylld bild där en gulvit forsvirvel avtecknar sig mot ett mörkt, sugande vatten i vilket man tycker sig se skrämmande figurer avteckna sig.

I stället för kommentarerna hade man gärna läst något om hur bilderna gjorts. Också utskrifterna kunde ha beskrivits. De är gjorda på ett material som påminner om grunderad målarduk och uppspända på ramar. Detta minskar de problem med reflexer som många utställare haft i kaféet. Men har vi här också en parallell till piktorialisternas strävan för omkring hundra år sedan att få sina verk accepterade som konst genom att närma sig måleriet och hålla tillbaka det fotografiska?

Utställningen pågår till den 27 februari och Wayne's Coffee håller öppet må-fr 8-20, lö 10-20 och sö 13-18.

"New prints" heter en annan tankeväckande utställning i Galleria Luova på Albertsgatan 16, vid Stora Robertsgatans korsning. På väggarna hänger fotografier av en elit bland våra fotokonstnärer av den klassiska skolan: Albrecht, Eskola, Kellaranta, Kovalainen, Sammallahti. Utsökta poetiska bilder, berörande vilken motivkretsen än är, resultat av förfinad, valörrik kopieringskonst. Eller kanske ändå inte riktigt.

Av informationstexter på väggarna framgår att det är fråga om digitala utskrift, de flesta gjorda av Konstindustriella högskolans expert Jarkko Sopanen för en portfölj som säljs i begränsad upplaga. Vi möter alltså i renodlad form den riktning inom fotografiets digitalisering som går ut på att intill förvillning efterlikna traditionell fotografi. Den digitala utskriften, "The New Print" är här ett simulerat fotografi.

Fotograferna minns i sin text nostalgiskt mörkrummets magi då bilderna lockades fram på ljuskänsligt material av fotografen i ensam koncentration. Men de minns också de långa timmarna, kemikaliedoften och det skumma mörkrumsljuset. Mot detta ställs det nya arbetssättet, där man tycker sig ha trätt fram i ljuset

bland andra människor och får sitta framför bildskärmen som vilken knegare som helst. Tillfredsställelsen kompletteras av medvetandet om att också den här arbetsformen kräver djupgående yrkesskicklighet.

Det analoga fotografiets estetik har vuxit fram ur en symbios av fotografernas subjektiva bildsyn och de villkor som mediet ställer gällande bland annat kontrastförhållanden, valörfördelning och kornstruktur. Dagens new-print-fotografer har en referensbas genom sin bakgrund i den analoga fotografien. Men hur går det på sikt med den fotografisimulerande inriktningen när reträtten ur mörkrummet är fullbordad och barnet slutligt slängts ut med kemikaliebadet?

Kontentan av våra fem fotografers deklamationer är att det egentligen är bekvämlighetssynpunkter som motiverat deras nyorientering. Det känns lite snopet. Man kan också våga gissningen att bakom omläggningen ligger krav på produktivitet, ett slags marknadstryck alltså. Och så har vi den allmänna tidsandan i vårt lilla land, där det bara tycks rymmas en sanning åt gången.

Utställningen pågår t.o.m. den 31 januari. Galleria Luova håller öppet ti-fr 11-18 och lö 11-16.

CF

AFK FYLLER 120 ÅR

Klubbens jämna födelsedag firar vi på restaurang Loiste på själva födelsedagen, fredagen den 6 mars 2009 kl. 18:30. Restaurangen finns i Sokos hus, 10 våningen, med ingång från Brunnsgatan. Vi har bjudit in Erik Kruskopf som gäst. Den här gången har styrelsen beslutat att även nära och kära kan vara med. Medlemmarna betalar 20 euro för en tre rätters meny (s.k. inträdesavgift). AFK sponsrar resten. Icke-medlemmar betalar 40 euro. Sedan får var och en bekosta sina drycker.

Låter det inte trevligt och bra?

För att allt skall gå i lås ber styrelsen om bindande anmälningar senast torsdagen den 12 februari. Samtidigt ber vi dig meddela om eventuell specialdiet samt om du vill ha kött eller fisk som varmrätt.

Anmälningar tas emot av Ghita Thomé, helst per e-post eller sms.

Ghita

ghita.thome@kolumbus.fi

050-3676486

(09-170342, hem)

Vår man i Paris:

TRE SUPERNOVOR

Mois de la Photo, det vartannat år återkommande stora evenemanget inom fotovärlden, var rikare än någonsin i 2008 års upplaga. Det handlade om närmare etthundra fotoutställningar i gallerier och utställningshallar i Paris med omnejd. Man kunde verkligen välja och vraka bland kommande förmågor och kända favoriter. De flesta utställningarna började i november och i skrivande stund kan man fortfarande besöka de allra sista.

Rikedomen var till stor del att finna bland det stora antalet framstående kvinnliga fotografer och av alla dessa lyste tre nulevande stjärnor starkast: Annie Leibovitz, Sarah Moon och Sabine Weiss. Får ni tillfälle att se en utställning av någon av dessa, tveka inte en sekund!

Anna-Lou (Annie) Leibovitz:

Föddes 1949 i USA, blev berömd då hon arbetade som fotograf för popmusiktidningen Rolling Stone mellan 1970 och 1983. Hennes fotografier valdes till inte mindre än 142 förstasidor. Berömmelsen förstärktes under popgruppen Rolling Stones turné 1975 (hade namnen en magisk inverkan?).

Fr.o.m. 1983 arbetar Leibovitz för den chica modetidskriften "Vanity Fair", men har naturligtvis andra fotografiprojekt vid sidan om, både beställningsarbeten och personliga projekt. Under denna tid utvecklar hon sin artistiska stil att porträttera de största kändisarna av i dag, t.ex. drottning Elizabeth av Storbritannien, George Bush, Bill Clinton, Nicole Kidman, Brad Pitt, Mick Jagger, Sylvester Stallone, Jim Carrey, Scarlett Johansson och även andra kända fotografer såsom Richard Avedon, Cindy Sherman, m.fl.. Sist men inte minst har hon gjort flera personliga porträtt av författarinnan och livskamraten Susan Sontag, ända till dennas död i cancer.

Leibovitz presenterade sig med en mycket intim utställning på MEP (Maison européenne de la photographie) i Paris, kallad "En fotografs liv". Hon arbetar främst i färg, med flera olika kamerformat.

Några av hennes berömda fotografier som blivit "ikoner":

- En gravid Demi Moore tillsammans med blivande pappan Bruce Willis
- Whoopi Goldberg i ett badkar fyllt med mjölk.

- Christo, fullständigt inpaketerad och därför osynlig
- John Lennon, naken, kyssande en klädd Yoko Ono den 8 december 1980 i New York. Några timmar senare mördas Lennon på gatan.

Sarah Moon:

Föddes 1941 i Frankrike, familjen flydde det ockuperade hemlandet till England. Där studerar hon teckning och jobbar som mannekäng mellan 1960 och 1966. Från och med 1970 börjar Moon fotografera sina mannekängkolleger och blir känd genom en reklamkampanj för modehuset Cacharel.

Senare har hon utvecklat sin egen personliga stil, som drar in betraktaren i en drömlig värld, där varken tid eller rum existerar. Utan att analysera sönder denna stil kommer man inte i fråga om krigsåren i ett främmande land för en liten flicka har satt djupa spår. Men dessa spår upplevs inte negativt – snarare som en fantasivärld. Alla bilder är s.k. low key utan störande ljusa ytor, med markerade vinjetteringar, rörelseoskärpa, 30-talskläder, koloniala objekt (exotiska djur och monument), barnfantasier, dagdrömmar, mardrömmar och nostalgi och ibland även sorg.

Hon fotograferar främst med bälglkamera laddad med Polaroidfilm, huvudsakligen den svartvita versionen där negativet kan tas tillvara för att göra en positiv förstoring på traditionellt sätt. Hon låter en professionell kopist göra förstklassiga kopior på baryterat fotopapper. Enligt en överenskommelse mellan henne och kopisten får bilderna gärna berikas med skråmor, smuts och missbildningar, för att ge mer minnesdjup åt det fotograferade objektet. I bland läggs bilderna i te, för att få en svag bruntoning.

Hon har även gjort några filmer i samma anda som fotografierna: Den skrämde (2004) Lumière med sällskap (1995) och Mississippi one (1991), samt 2002 kortfilmerna Den röda tråden och Circus. Den senare bygger på H.C. Andersens berättelse Elddonet. Hon har även ställt ut en fotografisamling med namnet Circus.

Sabine Weiss:

Föddes 1924 som Sabine Weber i Schweiz, gift med målaren Hugh Weiss, börjar fotografera vid 12 års ålder med en kamera som hon köpt för sina fickpengar. I en fotostudio i Genève från 1942 till 1945 lär hon sig professionell fotograferingsteknik, erhåller sitt fotografdiplom och öppnar egen fotoateljé. Redan ett år senare flyttar hon till Paris och 22 år gammal blir hon assistent åt den

kände fotografen Willy Maywald, hos vilken hon lär sig det naturliga ljusets betydelse.

Den unga Sabine är musikälskare och fotograferar många i dag världsberömda musiker: Igor Stravinski, Benjamin Britten, Francis Scott Fitzgerald, Pablo Casals, Stan Getz m.fl., och även personligheter inom litteratur och konst: Fernand Léger, Jean Pougny, Alberto Giacometti, Robert Rauschenberg, Jan Voss, Jean Dubuffet och andra.

Hon får även fotograferingsuppdrag (reklam och reportage) av flere tidskrifter såsom Vogue, Match, Life, Time, Town & Country, Holiday, Newsweek, etc.

Från och med 1950 ansluter hon sig till den första franska pressagenturen Rapho, som även representerar Robert Doisneau, Willy Ronis och Édouard Boubat och det är dessa kolleger som starkt influerar Sabine till att bli den graciösa, känsliga och trots alla utmärkelser ödmjuka humanist-fotograf hon är i dag.

Hon bedömer själv sin fotografering som ett arbete som vittnar, men inte skapar. Inget av hennes fotografier är poser. « Ljus, gester, blickar, rörelser, tystnad, vila, disciplin, avkoppling, jag

skulle med så små medel som möjligt vilja integrera allt i ögonblicket till ett uttryck för det som är viktigast för människan» säger hon.

Detta återspeglas väl i hennes fotografier – allt spektakulärt och anekdotiskt är borta, endast det väsentliga djupet finns kvar, det som verkligen berör. Hon fångar ögonblick precis innan de försvinner, ofta av en slump. Hon fotograferar huvudsakligen med svartvit film, med en precis inramning i fotograferingsögonblicket, användande sig av ett visst slag av naturligt ljus, som ger en speciell atmosfär. Det är nästan så att man kan höra barnskratten i hennes spontana bilder av barn, liksom den obekväma tystnaden i bilderna av de utstötta i samhället. Kopiorna som ställs ut, ävensom hennes böcker, är alltid oklanderligt sobra. Motiven i hennes fotografier kommer huvudsakligen från Paris gatuliv, samt från otaliga länder, som hon rest runt i de senaste 60 åren.

Sabine Weiss anses i dag höra till «det rådande ljusets mästare».

Peter Eriksson

erikssonpeter@wanadoo.fr

AKTIVITETSKALENDER FÖR AFK T.O.M. FEBRUARI 2009

Aktivitet	Datum	Kl.	Plats	På programmet/Anmärkningar.
Bildcirkeln	To 22.1	18.00	Barnhemsgränd 1	Jenny önskar feedback på bilder från ett specialprojekt i skolan. Cirkeln planerar resten av säsongen.
Digicirkeln	On 28.1			Pehr Snellman om HDR
Månadsmöte	To 29.1	18.00	Barnhemsgränd 1	Månadens Bild "På väg" döms av kvällens gäst Pekka Nikrus, som talar om "när digitalt blir analogt"
International group	On 4.2	18.00	Barnhemsgränd 1	
Bildcirkeln	To 19.2	18.00	Barnhemsgränd 1	Programmet öppet tills vidare.
Digicirkeln	On 25.2	18.00	Tölög. 52, labbet	Programmet öppet tills vidare
Månadsmöte	To 26.2	18.00	Barnhemsgränd 1	EPSON står för programmet och domarskapet i Månadens Bild med temat "Hoppsan!"

Arbis vårtermin

Arbis kurser har redan kommit i gång och vi tipsar här om några som kan passa den fotointresserade. Närmare information finns i Arbis tryckta kursprogram eller på institutets webbsidor www.hel.fi/arb. Också om en kurs uppges vara fullsatt lönar det sig ofta att ställa sig i kö.

Fortsättningskurs i fotografering (27.1-3.3 tisdagar 17.30-20.45) är säsongens enda kurs i traditionell fotografi. Den hålls i AFK:s labb och lärare är AFK:aren och f.d. labbmästaren Andrej Scherbakov-Parland.

På den digitala sidan noterar vi:

- **Photoshop I** 24.2-10.3, ti 17.30-20.45
- **Photoshop II** 18.3-1.4, on 17.30-20.45
- **Digitalkamera I** 7-9.3, lö 10-17, må 17.30-20.45
- **Digitalkamera I** 25-28.3, on 17.30, lö 10-17
- **Digitalkamera I** 2-4.4, to 17.30-20.45, lö 10.17
- **Digitalkamera och bildbehandling** 16.1-13.2, fr 9.30-12.45
- **Konstnärlig/teknisk digitalkamerakurs** 26.2-26.3, to 13-16.15
- **Seniorkurs/Digitalkamera** 11.2-4.3, on 9.30-12.45

KONTAKTINFO FÖR AFK		
Styrelsen: styrelsen@afk.fi		Funktionärer: funktionarer@afk.fi
Ordförande Mikael Albrecht Larsviksvägen 2 J, 02320 Esbo Mobil: 040 550 9349 e-post: ordforande@afk.fi	Vice ordförande Pehr Snellman Bränningsberget 11 B 12, 02320 Esbo Tfn: 813 3225 (hem), 050 511 4616 (mobil) e-post: ordforande@afk.fi	Sekreterare Ghita Thomé Jungfrustigen 4 C 20, 00140 Helsingfors Tfn: 170 342 (hem), 050 367 64 86 (mobil)
Skattmästare Hanna Blomqvist Braxenvägen 9 A 3, 02170 Esbo Tfn: 462 2223 (hem), 050 345 1899 (mobil) e-post: skattmastare@afk.fi	Labbmästare Mikael Albrecht Larsviksvägen 2 J, 02320 Esbo Mobil: 040 550 9349 e-post: labbmastare@afk.fi	Tävlingssekreterare Niklas Lindgren Viborgsgatan 1 A 21, 00510 Helsingfors Mobil: 044 535 7073
Webbredaktör och IT-ansvarig Niklas Lindgren e-post: webmaster@afk.fi Vice labbmästare Henri Jalo Timmerdammsvägen 1 E 36, 00640 Helsingfors Tfn: 752 13 03 (hem), 040 510 47 83 (mobil) e-post: labbmastare@afk.fi Klubbvärd Lars Wernbom Skarpskyttegatan 18 A 8, 00150 Helsingfors Tfn: 666 113 (hem) Kontaktperson för arkivet Robert Perander (se ovan)	Cirkulärredaktör Christine Saarukka Hamnholmsvägen 1 D 58, 00980 Helsingfors Tfn: 135 21 68 (hem), 040 722 38 49 (mobil) e-post: cirkularet@afk.fi Biträdande cirkulärredaktör Clas Feiring Vargvägen 15 C, 00800 Helsingfors Tfn: 755 33 24 (hem), 050 568 83 24 (mobil) e-post: cirkularet@afk.fi Biträdande tävlingssekreterare Peter Stenius Gamla Åbo landsväg 5-7, 00320 Helsingfors Tfn 772 5783 (jobbet), 050 381 2648 (mobil)	
AFK:s labb: Tölögatan 52, 00250 Helsingfors, tfn 406 268 Labbokning: Oy Foto-Hasse Ab, Lilla Robertsgatan 4, 00130 Helsingfors, tfn 680 2244, öppet må-fre 9-17, www.fotohasse.fi Labbnöckelfrågor: Hanna Blomqvist (se ovan) Bankkonto: Aktia 405549-2154067		Ansökan om medlemskap: Mikael Albrecht (se ovan) Adress-och medlemsfrågor: Hanna Blomqvist (se ovan) AFK:s webbsidor: www.afk.fi E-postinfo: afk@afk.fi